

Պատկերները բոլոր երկրների, միացե՛ք

ՀԿ(Բ)Պ ԿՆՆՏԿՈՄԻ
ՊՐՈՊԱԳԱՆԴԱՅԻ ԵՎ
ԱԳԻՏԱՅԻԱՅԻ ԲԱԺԻՆ

ОБЯЗАТЕЛЬНЫЙ

ЭКЗЕМПЛЯР

№ 23

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

1950

ԲՈՎԱՆԻԲԱՌԻԹՅՈՒՆ

62

ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ Ի. Վ. ՍՏԱԼԻՆԻ ՄՈՆՈԻՄԵՆՏ ՔԱՆԴԱԿԻ ԲԱՅՄԱՆԸ ՆՎԻՐՎԱԾ ՄԻՏԻՆԳՈՒՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ Կ(Բ)Պ ԿԵՆՏԿՈՍԻ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ ԸՆԿ. ԳՐ. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆԻ ԱՐՏԱՍԱՆԱԾ ՃԱՌԸ	1
ԲՈՂՈՐՍ ԴԵՊԻ ՏԵՂԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ	14
Ազիտացիոն աշխատանքի փորձից Ն. ՍԱՀԱԿՅԱՆ.— Պրիվոչնոյն գյուղի ազիտկո- չեկտիվի աշխատանքի փորձից	21
Սգաագործիւր գրույցի ժամանակ Կ. ՊԱՊՅԱՆ.— Երևանի Ստալինյան դպրոցի վերջին երեք տարում	28
Օգնութեան ազիտատուներին ԹԵՄԱՆԵՐ, ՊԼԱՆՆԵՐ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱԳԻՏԱՏՈՐՆԵՐԻ ԶՐՈՒՅՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ	40
ՆՈՐ ԳՐԲԵՐ	48

Խմբագրության հասցեն.— Երևան, ՀԿ(Բ)Պ Կենտկոմ, Պրոպագանդայի և ազիտացիայի բաժին: Հեռախոս՝ 2—52—73:

ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ Ի. Վ. ՍՏԱԼԻՆԻ ՄՈՆՈԻՄԵՆՏ-ՔԱՆԴԱԿԻ ԲԱՅՄԱՆԸ ՆՎԻՐՎԱԾ ՄԻՏԻՆԳՈՒՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ Կ(Բ)Պ ԿԵՆՏԿՈՍԻ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ ԸՆԿ. ԳՐ. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆԻ ԱՐՏԱՍԱՆԱԾ ՃԱՌԸ

Երեստման տարի է անցել Հայաստանում Սովետական իշխանության հաստատման օրից:

Հայաստանի աշխատավորներն այս նշանակալից տարեթիվը դիմավորում են իրենց կյանքի բոլոր բնագավառներում ձեռք բերած խոշոր հաջողություններով ու հաղթանակներով:

Սովետական իշխանության գոյության ժամանակաշրջանում հայ ժողովրդի ամենաաշքի ընկնող նվաճումը իր պետականության վերականգնումն է և հավասարության հիմունքներով մեծ Սովետական Սոցիալիստական Ռեսպուբլիկաների Միության մեջ մտնելը, որը ամենահզոր պետությունն է ամբողջ աշխարհում:

Սովետական իշխանության հաստատումը և բոլշևիկյան պարտիայի ու Սովետական

1534-54

կառավարության խմանտուն քաղաքականու-
թյունն ապահովեցին հասարակության առ-
ցիալխատական զարգացումը, սոցիալիստա-
կան արդյունաբերության և գյուղատնտեսու-
թյան հուժկու վերելքը, ազգային կուլտու-
րայի աննախընթաց ծաղկումը:

Սովետական իշխանության տարիների
ընթացքում, սոցիալիստական ժողովրդա-
կան տնտեսության զարգացման հետ միա-
սին, անշեղորեն բարձրացել է աշխատա-
վորների, կյանքի նյութական մակարդակը:

Սովետական իշխանության օրով ժողո-
վրդի ձեռք բերած աչքի ընկնող հաջողու-
թյուններից մեկը ընդհանուր ապահովվա-
ծությունն է աշխատանքով և կյանքի նյու-
թական-կուլտուրական պայմանների բարե-
լավումը:

Ռեսպուբլիկայի ժողովրդական տնտեսու-
թյան անընդհատ աճն ապահովեց բարե-
կարգված քաղաքների և կոլխոզային նոր
գյուղերի շինարարության լայն թափը:

Նոր ձևով, կուլտուրապես է կառուցվում
քաղաքների և գյուղերի աշխատավորների
կենցաղը: Պատմության դիրկն է անցնում
հին, հետամնաց կենցաղը՝ իր կավածեփ
տներով, ճանապարհազրկությամբ, լույսի
բացակայությամբ և մարդու կողմից մար-

— 2 —

դու շահագործման ժամանակաշրջանի մյուս
մնացորդներով:

Սովետական իշխանությունն իրոք բարձ-
րացրեց մարդու արժանապատվությունը,
նրան դարձնելով իր երկրի տերը:

Պատմականորեն կարճ ժամանակամիջո-
ցում, երեսուն տարվա ընթացքում, Սովե-
տական Հայաստանի աշխատավորները
կյանքի այդպիսի արմատական վերափոխ-
ման հասան շնորհիվ Սովետական իշխա-
նության և բոլշևիկյան պարտիայի ղեկավա-
րության, շնորհիվ մեր մեծ առաջնորդ և ու-
սուցիչ ընկեր Ստալինի հայրական հոգա-
տարության: (Մափահարուրյուններ):

Հայ ժողովուրդն իր բոլոր հաջողություն-
ների համար պարտական է բոլշևիկների
պարտիային և անձամբ ընկեր Ստալինին,
որը ճիշտ ուղղություն տվեց ժողովրդի պայ-
քարին՝ հանուն իր ազգային ազատագրու-
թյան, հանուն Սովետական իշխանության
հաստատման և սոցիալիստական շինարա-
րության գործում ձեռք բերած հաջողություն-
ների:

Այս հանդիսավոր օրը, հետագարձ հա-
յացք գցելով անցած ուղու վրա և գնահա-
տելով այն, չի կարելի չվերհիշել այն ծանր
վիճակը, որի մեջ հայ ժողովուրդը գտնվում
էր ներկա դարի սկզբին:

— 3 —

Իր ազատութեան և անկախութեան համար անհավասար պայքարում հյուժիւած հայ ժողովուրդը զոհաբերվում էր արեւմտյան պետութիւնների իմպերիալիստական ազաճադաքականութեանը—սկզբում դեպի Հնդկաստան և մյուս գաղութները տանող միջերկրածովյան ուղիների պաշտպանութեան նրանց գաղութային քաղաքականութեանը, իսկ այնուհետև, Մերձավոր Արեւելքի նաւթային ու այլ հարստութիւններն արեւմտյան իմպերիալիստների կողմից զավթելու քաղաքականութեանը:

Նրանք նենգորեն իրենց շահադիտական նպատակների համար էին օգտագործում հայերի անզոսապ ձգտումը՝ ազատագրվելու օտարերկրյա լծից:

Արեւմտյան տերութիւնների կեղծավոր քաղաքականութիւնը հայերին հասցրել էր թշվառ և իրավազուրկ դրութեան: Այդ նողկալի քաղաքականութիւնը ենիշերական թշուրքիային հնարավորութիւն տվեց կազմակերպելու հայ ժողովրդի մասսայական բնաջնջումը, ստիպելով նրա զաւակներին ցիրուցան լինել ամբողջ աշխարհով մեկ:

Հայերի պատմութեան այդ ծանր ժամանակաշրջանում, պրոլետարիատի ռեւոլուցիոն շարժման և մեծ առաջնորդներ Լենինի ու

— 4 —

Ստալինի կողմից նոր տիպի, բանվոր դասակարգի պարտիայի ստեղծման արշաւույսին ընկեր Ստալինը, գլխավորելով Անդրկովկասի բոլշևիկներին, իր ձեռքը վերցրեց ազատութեան և անկախութեան համար հայ ժողովրդի պայքարի ղեկավարումը:

Այդ պայքարը բոլշևիկյան պարտիայի կողմից գլխավորվելու և ընկեր Ստալինի կողմից անմիջականորեն ղեկավարվելու պահից՝ հայ ժողովրդի ազատագրական շարժման պատմութեան մեջ սկսվում է մի նոր էտապ, որը հասցրեց հաղթութեան:

Անգլո-ֆրանսիական և ամերիկյան իմպերիալիստները իրենց գործակալութեան՝ դաշնականների կոնտրռեւոլուցիոն պարտիայի միջոցով բազմիցս փորձել են հայերի ազգային-ազատագրական շարժումը շեղել այդ ճիշտ ուղուց և Հայաստանի տերիտորիան դարձնել պլացդարմ՝ Սովետական Ռուսաստանի դեմ պայքարելու համար:

Այդ փորձերը միշտ էլ վճռական հակահարվածի են հանդիպել Հայաստանի աշխատավորների կողմից և մեծ զոհեր են պատճառել հայ ժողովրդին:

Ժողովուրդը հատկապես ծանր, անտանելի դրութիւն ապրեց դաշնականների՝ հայ ժո-

— 5 —

դոմբրի այդ լիսինձան-դավաճանների տիրապետութեան օրով, որոնք երկիրը հասցրին լիակատար քայքայման, իսկ ժողովրդին՝ սովի, աղքատացման և աղետալի դրութեան:

Հայ ժողովրդի համար ծանր այդ պահին ընկեր Ստալինը բոլշևիկյան պարտիային, Սովետական կառավարութեանը և Կարմիր Քանակին կոչ արեց անհապաղ օգնութեան հատնել՝ հայ ժողովրդին ֆիզիկական բնաջնջումից փրկելու համար:

Հայաստանի բանվորները և աշխատավոր գյուղացիութիւնը, երիտասարդ Կարմիր Քանակի օգնութեամբ, Հայաստանից վնդեցին անդոտ-ամերիկյան կամակատարներին՝ դաշնակներին և հաստատեցին Սովետական իշխանութիւն:

Հայաստանի աշխատավորները ֆիզիկական բնաջնջման ապառնալիքից իրենց փրկութեան և Սովետական իշխանութիւն հաստատելու համար սլարտական են իրենց ազատարարին, մեծ առաջնորդ և ռաուցիշ Խոսիֆ Վիսսարիոնովիչ Ստալինին: (Երկարատև ծափահարութիւններ):

Հոկտեմբերյան Սոցիալիստական Մեծ ռեւոլուցիայի հաղթանակի հետևանքով, ռուս ազնիվ ժողովրդի օգնութեան շնորհիվ հայ

— 6 —

ժողովուրդը ձեռք բերեց իր իսկական ազատագրութիւնը, իր պետականութեան վերականգնումը և ազգային վերածնունդը:

Հայաստանում Սովետական իշխանութեան հաստատման օրից անցած 30 տարվա ընթացքում անշեղորեն բարձրացել է ռեսպուբլիկայի ժողովրդական տնտեսութիւնը:

Լենինի և Ստալինի ցուցումների, ընկեր Ստալինի անդով հոգատարութեան շնորհիվ Հայաստանում բոլոր թափով զարգացավ էներգետիկ տնտեսութիւնը՝ հիդրոէլեկտրակայանների կառուցումը, որը Հայաստանին դուրս բերեց Սովետական Միութեան առաջավոր ռեսպուբլիկաների շարքը:

Էժան էլեկտրաէներգիայի բազայի վրա արագ տեմպերով զարգացավ Հայաստանի ինդուստրիալիզացիան: Հայաստանում կառուցված են արդյունաբերութեան ժամանակակից ճյուղերի խոշոր ձեռնարկութիւններ, որոնք տարեցտարի ավելացնում են արտադրանքի թողարկումը:

Արդյունաբերութեան աճման հետ միասին ավելացել է ինդուստրիալ բանվորների և ինժեներա-տեխնիկական աշխատողների ազգային կադրերի քանակը:

Անցած երեսուն տարվա ընթացքում մեծ աշխատանք է կատարվել հողերի ռաւագման

— 7 —

ասպարեզում, որոնց տարածութիւնը կազմում է բոլոր վարելահողերի ընդհանուր տարածութեան համարյա կեսը, մի բան, որ հնարավորութիւն տվեց կոլխոզային գյուղատնտեսութեան մեջ արմատավորելու և լայն շափերով զարգացնելու տեխնիկական ու այլ արժեքավոր կոլտուրաները:

Մեկ կողմից ոռոգումը և մյուս կողմից՝ գյուղատնտեսական աշխատանքների լայն մեքենայացումը ապահովեցին կոլխոզային դաշտերի բարձր բերքատվութիւնը:

Գյուղում կոլխոզների կազմակերպումը՝ անցյալում հետամնաց Հայաստանի գյուղատնտեսութիւնը դուրս բերեց զարգացման ու ծաղկման լայն ուղի:

Էլեկտրիֆիկացման, ինդուստրացման, ոռոգման, գյուղատնտեսական աշխատանքների մեքենայացման և կոլխոզների կազմակերպական տնտեսական ամրապնդման վերաբերյալ ընկեր Ստալինի ցուցումներն իրականացնելու գործում ձեռք բերված խոշոր հաջողութիւնները պայմաններ տտեղծեցին քաղաքի և գյուղի աշխատավորների նյութական բարեկեցութիւնը սիստեմատիկ կերպով բարձրացնելու ասպարեզում պարտիայի քաղաքականութեան իրականացման համար:

— 8 —

Բոլշևիկյան պարտիայի ստալինյան ազգային քաղաքականութիւնը Հայաստանի օրինակով հասավ իր տրիումֆին:

Անցած երեսուն տարվա ընթացքում ծաղկել է հայ ժողովրդի ձեռք ազգային, բովանդակութեամբ սոցիալիստական կոլտուրան:

Հայերի ձգտումը՝ իրենց երեխաներին կրթութիւն տալու ասպարեզում, լիովին բավարարվեց միայն Սովետական իշխանութեան օրով:

Ռեսպուբլիկայի քաղաքներն ու գյուղերը ծածկված են միջնակարգ ուսումնական հաստատութիւնների ցանցով, որոնք լիովին ապահովում են բնակչության պահանջը:

Մեծ թվով բարձրագույն ուսումնական հաստատութիւններն ու տեխնիկոմները լիովին բավարարում են Հայաստանում ստեղծված ժողովրդական տնտեսութեան նոր ճյուղերի և կոլտուրայի պահանջը որակյալ և բարձրորակ կադրերի ասպարեզում:

Հայաստանի Կոմունիստական (բոլշևիկների) Պարտիայի և Սովետական իշխանութեան խոշոր նվաճումներից մեկն է հանդիսանում սովետական ժողովրդական ինտելիգենցիայի մեծ աճը և նրա համախմբումը Լենինի-Ստալինի պարտիայի շուրջը: Այդ հնարավորութիւն տվեց կրթված կադրերով

— 9 —

ապահովելու ռեսպուբլիկայի սոցիալիստական շինարարության կարևորագույն բնագավառները:

Գիտական աշխատողների բազմաթիվ կադրերը իրենց հետազոտություններով ու նոր հայտնագործումներով արժեքավոր ավանդ են մուծում աշխարհում ամենաառաջավոր սովետական գիտության զարգացման գործում:

Բարձր զարգացում են ստացել գրականությունը և արվեստը: Հմտորեն օգտագործվում է անցյալի կուլտուրայի հարուստ ժառանգությունը:

Գրականությունը և արվեստը իրենց բարձր-գաղափարական, գեղարվեստական երկերով ավելի ու ավելի մեծ դեր են խաղում աշխատավորների կոմունիստական դաստիարակության գործում:

Հայերի հազարամյա կուլտուրան դեռ չէր տեսել այնպիսի ծաղկում, ինչպիսի ծաղկման նա հասել է Սովետական իշխանության գոյության 30 տարվա ընթացքում, ստալինյան իմաստուն ազգային քաղաքականության շնորհիվ:

Կուլտուրայի զարգացման այդպիսի բարձր մակարդակի համար մենք պարտական ենք ընկեր Ստալինի ամենօրյա հոգատա-

— 10 —

րությանը՝ գիտության, գրականության և արվեստի ծաղկման նկատմամբ:

Հայ ժողովուրդը խորապես գիտակցում է, որ իր բոլոր հաջողություններն ու նվաճումները կապված են մեծ առաջնորդ և իմաստուն ուսուցիչ Իոսիֆ Վիսսարիոնովիչ Ստալինի անվան հետ: (Երկարատև ծափահարություներ):

Երախտագետ հայ ժողովուրդն այսօր բացվող մոնումենտ-քանդակը կանգնեցրել է ի նշան իր անսահման նվիրվածության բոլշևիկյան պարտիային և նրա մեծ առաջնորդ Իոսիֆ Վիսսարիոնովիչ Ստալինին, ի նշան երախտագիտության հայ ժողովրդի նկատմամբ նրա մշտական անդնահատելի ուշադրության և հայրական հոգատարության, ի նշան շնորհակալության ընկեր Ստալինին՝ նրա ղորավարական հանճարի համար Հայրենական պատերազմում ֆաշիստական հրոսակախմբերին ջախջախելու և մեր Հայրենիքի ազատությունն ու անկախությունը պաշտպանելու գործում: (Ծափահարություներ):

Ընկեր Ստալինի մոնումենտ-քանդակի բացման այս նշանակալից օրը հայ ժողո-

— 11 —

վորդը, գիտակցելով իր պարտքը երկրի հանդեպ, հետագա աշխատանքում կգործադրի իր ամբողջ կարողությունը, իր բոլոր ուժերն ու եռանդը՝ մեր սովետական Հայրենիքի ռազմա-տնտեսական ուժն ու հզորությունը է՛լ ավելի ամրապնդելու համար:

Այս նշանակալից օրը մենք հանդիսավոր կերպով խոսք են տալիս՝ է՛լ ավելի ուժեղացնել կապը Սովետական Միության մյուս ժողովուրդների հետ, է՛լ ավելի ամրապնդել ժողովուրդների ստալինյան բարեկամությունը, Սովետական Միության ուժի և հզորության անսպառ աղբյուրը:

Այս նշանակալից օրը մենք խոսք ենք տալիս՝ բազմապատկել մեր ջանքերը կոմունիզմի հոյակապ կառուցումների՝ վիթխարի հիդրոէլեկտրակայանների ու ոռոգիչ ջրանցքների շինարարությունն իրականացնելու համար, Միութենական կառավարության կողմից ընկեր Ստալինի ցուցումով նշված՝ Հայաստանի ժողովրդական տնտեսության հետագա հուժկու զարգացման ծրագիրն իրականացնելու համար, որը նախատեսում է ռեսպուբլիկայի բնական հարստությունների լայն զարգացում:

Մոնոպենտ-քանդակի բացման այս նշանակալից օրը մենք հավաստիացնում ենք

— 12 —

ընկեր Ստալինին, որ հայ ժողովուրդը, Սովետական Միության մյուս ժողովուրդների հետ միասին, համախմբված Սովետական կառավարության ստալինյան խաղաղ քաղաքականության շուրջը, չի խնայի իր ուժերը խաղաղության գործը պաշտպանելու համար, իսկ եթե ագրեսորը ձեռք բարձրացնի մեր ազատության և անկախության վրա, ապա հայ ժողովուրդը, Սովետական Միության բոլոր ժողովուրդների հետ միասին, կրծքով պաշտպան կկանգնի իր մեծ սոցիալիստական Հայրենիքին: (Երկարատև ծափահարություններ):

Կեցցե՛ Հայաստանում Սովետական իշխանության հաստատման 30-ամյակը:

Կեցցե՛ մեծ Սովետական Սոցիալիստական Ռեսպուբլիկաների Միությունը:

Կեցցե՛ Լենինի-Ստալինի պարտիան—մեր բոլոր հաղթանակների կազմակերպողն ու ոգեշնչողը:

Կեցցե՛ ամբողջ աշխատավոր մարդկության մեծ առաջնորդ և ուսուցիչ, խաղաղության դրոշակակիր, կոմունիզմի ճարտարապետ, մեր թանկագին ընկեր ՍՍՍՊԻՆՑ: (Թուռն, երկարատև ծափահարություններ):

ԲՈԼՈՐՍ ԴԵՊԻ ՏԵՂԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Մոտենում է դեկտեմբերի 24-ը՝ աշխատավորների դեպուտատների տեղական Սովետների ընտրությունների օրը: Ռեսպուբլիկայի աշխատավորները այդ օրվան պատրաստվում են դիմավորել, որպես համաժողովրդական տոնի: Այդ օրը Սովետական Հայաստանի յուրաքանչյուր շափահաս քաղաքացի, հրապարտությամբ լի դեպի իր Հայրենիքը, դեպի բոլշևիկների պարտիան ու հայ ժողովրդի մեծ ազատարար ընկեր Ստալինը, կմոտենա քվեատուփին կատարելու իր քաղաքացիական մեծ պարտքը՝ ընտրելու սովետական իշխանության տեղական օրգանները:

Անսահման երջանիկ այն մեծ իրավունքներով, որոնք Ստալինյան Կոնստիտուցիան ապահովել է իրենց համար, ինչպես ամբողջ Սովետական Միության, այնպես էլ մեր ռեսպուբլիկայի աշխատավորները կքվեարկեն այդ մեծ իրավունքներն ստեղծողի, առ-

— 14 —

վետական ժողովրդի բոլոր հաղթանակների կազմակերպիչ ու ոգեշնչող, սիրելի առաջնորդ ընկեր Ստալինի օգտին:

Սովետական ժողովուրդը, իենինի-Ստալինի պարտիայի ղեկավարությամբ, հերոսական աշխատանքով կատարեց ու գերակատարեց մեր երկրի ժողովրդական տնտեսության վերականգնման ու զարգացման հեռուպատերազմյան հնգամյա պլանը: Իենինի-Ստալինի պարտիայի ղեկավարությամբ սովետական ժողովուրդը նոր, հսկայական քայլերով առաջ է ընթանում դեպի կոմունիզմի վերջնական հաղթանակը: Օր-օրին ծաղկում ու բարգավաճում է սովետական բազմազգ ժողովուրդների ձևով ազգային, բովանդակությամբ սոցիալիստական կուլտուրան:

Հայաստանի աշխատավորությունը դեպի տեղական Սովետների ընտրություններն է գնում Իենինի-Ստալինի պարտիայի գլխավորությամբ, մեծ Ստալինի ղեկավարությամբ ձեռք բերած վիթխարի հաջողությունների պայմաններում: Հսկայական են այդ հաջողությունները ինչպես ժողովրդական տնտեսության, այնպես և կուլտուրայի, արվեստի ու գիտության բնագավառում:

— 15 —

Եվ ահա, որպեսզի է՛լ ավելի ամրապնդու-
վեն ու բազմապատկվեն այդ հաջողութիւն-
ները, որպեսզի է՛լ ավելի ծաղկի ու բարգա-
ւաճի մեր Հայրենիքը, Հայաստանի աշխա-
տավորութիւնը դեկտեմբերի 24-ին միահա-
մուռ կերպով կքվեարկի սովետական իշ-
խանության օգտին, բոլշեւիկների պարտիա-
լի օգտին, մեծ Ստալինի օգտին:

Ամբողջ սովետական ժողովուրդը, որպես
իր առաջին թեկնածու առաջադրել է մեծ
Ստալինին: Սովետական Հայաստանի աշ-
խատավորութիւնն անսահման երջանիկ է,
որ ժողովուրդների մեծ առաջնորդ, հարա-
զատ Ստալինը իր համաձայնութիւնն է
տվել՝ որպես Երևանի քաղաքային Սովետի
դեպուտատութեան թեկնածու քվեարկվելու:

Մեր ռեսպուբլիկայի մայրաքաղաքի աշ-
խատավորութիւնը սրտի անհուն բերկրան-
քով է սպասում դեկտեմբերի 24-ի օրվան՝
իր ձայնը տալու մեծ առաջնորդի օգտին:

Հայաստանի աշխատավորութիւնը մե-
ծագույն խանդավառութեամբ իր ձայնը կտա
նաև Երևանի քաղաքային Սովետի դեպու-
տատութեան թեկնածուներ, ընկեր Ստալինի
մերձավոր զինակիցներ ընկ. ընկ. Վ. Մ.

— 16 —

Մուրադի, Գ. Մ. Մալենկովի, Ա. Ի. Միկո-
յանի և Լ. Պ. Բերիայի օգտին:

Ինչպես նախորդ ընտրութիւններում, այն-
պես և այս ընտրութիւններին կոմունիստա-
կան պարտիան հանդես է գալիս անպար-
տիականների հետ միասին բլոկ կազմած: Կո-
մունիստների և անպարտիականների բլոկն
իրավամբ մեր ժողովուրդն անվանում է
ստալինյան բլոկ, որովհետև նրա կազմա-
կերպիչն ու ոգեշնչողը հանդիսանում է սովե-
տական ժողովրդի առաջնորդ ընկեր
Ստալինը: Այդ բլոկի թեկնածուները սովե-
տական ժողովրդի լավագույն զավակներն ու
դուստրերն են: Նրանք կոմունիզմի կառուց-
ման համար մղվող պայքարի առաջամար-
տիկներն են, որոնք աշխատավորների հա-
մակրանքին արժանացել են սոցիալիստա-
կան շինարարութեան մեջ կատարած իրենց
անձնվեր աշխատանքով, Հայրենիքի նկատ-
մամբ ունեցած անսահման նվիրվածութեամբ:

Մինչև ընտրութիւնները մնացած ժամա-
նակաշրջանում ագիտատորների առաջնա-
հերթ խնդիրն է՝ իրենց հանձնարարված տե-
ղամասի բոլոր ընտրողներին մանրամասն
ծանոթացնել աշխատավորների առաջադրած
դեպուտատութեան թեկնածուի աշխատան-

քային ու հասարակական գործունեության հետ, նրա գործնական հատկությունների հետ:

Ձինված մեր կյանքի բոլոր բնագավառներից վերցրած հարուստ օրինակներով, ազիտատորներն ընտրողներին նորից ու նորից պետք է բացատրեն, թե ինչու յուրաքանչյուր սովետական հայրենասեր պետք է քվեարկի կոմունիստների և անպարտիականների ստալինյան բլոկի թեկնածուների օգտին:

Քվեարկելով կոմունիստների և անպարտիականների բլոկի թեկնածուների օգտին, մենք կքվեարկենք սոցիալիստական արդյունաբերության նոր վերելքի օգտին, այն բանի օգտին, որպեսզի մեր սոցիալիստական տնտեսությունը անարգել կերպով առաջ ընթանա է՛լ ավելի մեծ տեմպերով:

Քվեարկելով կոմունիստների և անպարտիականների բլոկի թեկնածուների օգտին, մենք կքվեարկենք կոլխոզային կարգի հետագա բարգավաճման, ազգաբնակչության համար երկրում գյուղատնտեսական մթերքների, արդյունաբերության համար՝ հումքի առատություն ստեղծելու օգտին, սոցիալիստական գյուղատնտեսության նոր հաջողությունների օգտին:

— 18 —

Քվեարկելով կոմունիստների և անպարտիականների բլոկի թեկնածուների օգտին, մենք կքվեարկենք մեր ժողովրդի նյութական բարեկեցության հետագա բարձրացման օգտին, սովետական մարդկանց է՛լ ավելի երջանիկ, ունևոր ու կուլտուրական կյանքի օգտին:

Քվեարկելով կոմունիստների և անպարտիականների բլոկի թեկնածուների օգտին, մենք կքվեարկենք մեր երկրում ժողովրդական կրթության հետագա վերելքի օգտին, սովետական գիտության և կուլտուրայի է՛լ ավելի ծաղկման օգտին:

Քվեարկելով կոմունիստների և անպարտիականների բլոկի թեկնածուների օգտին, մենք կքվեարկենք այն բանի օգտին, որպեսզի Սովետական Միության ժողովուրդները հետագայում էլ լինեն ազատ, իրավահավասար, որպեսզի հետագայում էլ աճի և ամրապնդվի ՍՍՌՄ ժողովուրդների անխախտելի բարեկամությունը:

Քվեարկելով կոմունիստների և անպարտիականների բլոկի թեկնածուների օգտին, մենք կքվեարկենք այն բանի օգտին, որպեսզի աճի և ամրապնդվի սովետական ժողովրդի բարոյա-քաղաքական միասնությունը, մեր սոցիալիստական դեմոկրա-

— 19 —

տիան, որպեսզի սովետական ժողովուրդը հետագայում ևս լինի միաձուլյա և միասնական:

Քվեարկելով կոմունիստների և անպարտիականների բլոկի թեկնածուների օգտին, մենք կքվեարկենք ՍՍՌՄ ստալինյան խմատուն արտաքին քաղաքականության օգտին, ժողովուրդների միջև կայուն խաղաղության օգտին, այն բանի օգտին, որպեսզի ընդարձակվի և ամրապնդվի խաղաղության, դեմոկրատիայի և սոցիալիզմի միջազգային ճակատը:

Թո՛ղ 1950 թվականի դեկտեմբերի 24-ը դառնա համաժողովրդական տոնի օր, լենինի-Ստալինի պարտիայի, Սովետական կառավարության, Մեծ Ստալինի շուրջը մեր ռեսպուբլիկայի աշխատավորների համախմբվածության վառ ցուցադրման օր:

Հանո՛ւն կոմունիստների և անպարտիականների բլոկի հաղթանակի՝ առաջիկա ընտրություններում:

**ԲՈԼՈՐՍ ԴԵՊԻ ՏԵՂԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏՆԵՐԻ
ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ:**

— 0 —

ԱԳԻՏԱՑԻՈՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՓՈՐՁԻՑ

ՊՐԻՎՈԼՆՈՅԵ ԳՅՈՒՂԻ ԱԳԻՏԱՆՔԻ ՓՈՐՁԻՑ

Ինտպուբլիկայում աշխատավորների դեպուտատների տեղական Սովետների ընտրությունների վերաբերյալ Հայկական ՍՍՌ Գերագույն Սովետի նախագահության Հրամանագիրը հրապարակվելուց անմիջապես հետո Կալինինոյի շրջանի Պրիվոլնոյե գյուղի պարտիական կազմակերպությունը վերանայեց ագիտկոլեկտիվի կազմը, այն լրացրեց քաղաքականապես պատրաստված նոր զնկերներով: Ագիտկոլեկտիվը, որը բաղկացած է 29 ագիտատորներից, այնպես կազմակերպեց իր աշխատանքը, որ ագիտատոր ունենա յուրաքանչյուր բրիգադա, ֆերմա, արհեստանոց: Ագիտատորներ նշանակվեցին նաև թաղամասերում, բնակչության մեջ ագիտացիոն-մասսայական աշխատանք տանելու համար:

Այդ վերականգնումից հետո տեղի ունեցած ագիտկոլեկտիվի առաջին սեմինար պա-

բապամունքում նրա ղեկավար ընկ. Ե. Եֆիմովը ագիտատորներին հրահանգչական-մեթոդական ցուցումներ տվեց, թե ինչպես պետք է ընտրողների մեջ մասսայականացնել Հայկական ՍՍՌ Կոնստիտուցիան, տեղական Սովետների ընտրությունների Կոնստիտուցիան, ինչպես այդ զրույցները կապել կոլտնտեսության արտադրության, եկող տարվա գարնանացանի նախապատրաստության աշխատանքների հետ:

Բայց ագիտատորներին ցույց տրվող օգնությունը դրանով չափամանախակվեց: Ընտրական կամպանիայի անցած ամբողջ ժամանակաշրջանում շաբաթական մեկ անգամ տեղի վե ունենում ագիտկոլեկտիվի սեմինար պարապմունք, ուր ագիտատորները զեկուցումներ են լսում ինչպես ընտրությունների հետ կապված, այնպես և Սովետական Միության ներքին դրության ու միջազգային հարցերի վերաբերյալ: Այդ սեմինարներում ագիտատորների համար զեկուցումներ են կարդացվել «Ստալինյան Կոնստիտուցիան աշխարհի ամենադեմոկրատական կոնստիտուցիան է», «Սովետական ընտրական սխառեմը և նրա առավելությունները կապիտալիստական ընտրական սխա-

— 22 —

ռոններից», «Ինչ տվեց Հոկտեմբերյան Սոցիալիստական Մեծ ռեւոլուցիան հայ ժողովրդին» և այլ թեմաների շուրջը:

Ագիտատորներին, ինչպես նաև գյուղի բոլոր աշխատավորներին մեծ օգնություն է ցույց տալիս ընտրական կամպանիան սկսվելու հենց առաջին օրերին կազմակերպված ագիտպունկտը, որը դարձել է գյուղում տարվող ամբողջ ագիտացիոն-մասսայական աշխատանքի կենտրոնը: Ագիտպունկտում միշտ կարելի է գտնել թարմ թերթեր՝ հալերեն, ռուսերեն և ադրբեջաներեն՝ լեզուներով, ընտրությունների վերաբերյալ անհրաժեշտ գրականություն: Ագիտպունկտում մըշտապես լինում է հերթապահ կոնսուլտանտ, որը պատասխանում է ագիտատորների, ինչպես նաև ընտրողների հարցերին, օգնում նրանց անհրաժեշտ գրականություն ընտրելու և նրանից օգտվելու գործում:

Ագիտպունկտն ունի իր աշխատանքային պլանը: Ըստ այդ պլանի ագիտպունկտում արդեն մի շարք զրույցներ են կազմակերպված կանանց, երիտասարդ ընտրողների, տնային տնտեսուհիների հետ, կազմակերպվել են նաև հարց ու պատասխանի երեկոներ, դասախոսություններ և այլն:

— 23 —

Որպէս ազիտկոնկտիւի դրական նախա-
ձեռնութիւն պետք է նշել նաեւ կոլտնտեսու-
թյան անասնապահական ֆերմաներում լավ
կահավորված կարմիր անկյունների կազմա-
կերպումը: Այդ կարմիր անկյուններում ֆեր-
մաների անասնապահների հետ ազիտատոր-
ները անց են կացնում իրենց զրույցները
կոլտնտեսականների համար, այնտեղ մըշ-
տապէս լինում են թերթեր, ժողնալներ ու
գրքեր:

Այժմ մի քանի օրինակ ազիտատորների
աշխատանքի փորձից:

Ազիտատոր Օ. Պետրոսյանի հերթական
զրույցը, որի թեման էր «ՍՍՌՄ քաղաքացի-
ների հիմնական իրավունքներն ու պարտա-
կանութիւնները», կոլտնտեսականները լսե-
ցին մեծ հետաքրքրութեամբ. դրա պատճառն
այն էր, որ ազիտատորն այդ զրույցին նա-
խապատրաստվել էր շատ խնամքով: Նա
թերթերից և ժողնալներից բազմաթիւ կոնկ-
րետ նյութեր էր հավաքել՝ փատեր և օրի-
նակներ, որոնք վառ կերպով ցույց էին տա-
լիս, թե ինչպէս Սովետական Միութեան յու-
րաքանչյուր քաղաքացի ունի բոլոր հնարա-
վորութիւնները լի ու լի կերպով օգտվելու
Ատալինյան Կոնստիտուցիայով իրեն տրված

— 24 —

աշխատանքի, կրթութեան, հանգստի իրա-
վունքից, խոսքի, մամուլի ազատութեան, ծե-
րութեան և աշխատունակութիւնը կորցնելու
գեպքում նյութական ապահովութեան և այլ
իրավունքներից:

Ազիտատորը հետաքրքիր օրինակներ բի-
րեց նաեւ հենց իրենց գյուղից: Կոլտնտեսա-
յին կարգի շնորհիւ իրենց գյուղի բոլոր աշ-
խատավորներն ապրում են ապահով, գնա-
լով ավելի ու ավելի բարձրակազմող, կուլտու-
րական կյանքով, գյուղի բոլոր երեխաները
սովորում են դպրոցում, բազմաթիւ երիտա-
ւարդներ ուսանում են բարձրագույն ուսում-
նական հաստատութիւններում ու տեխնի-
կումներում: Ազիտատորն ասաց նաեւ, որ
իրենց կոլտնտեսութիւնը մի շարք կոլտն-
տեսականների ուղարկել է հանգստյան
տներ, սանատորիաներ:

Այլա ազիտատոր Պետրոսյանը բազմա-
թիւ ցայտուն օրինակներով ցույց տվեց, թե
ինչպիսի իրավազուրկ ծանր պայմաններում
են ապրում աշխատավորները կապիտալիս-
տական երկրներում, թե ինչպէս այդ երկր-
ների կոնստիտուցիաներում հռչակված «դե-
մոկրատիան» դեմոկրատիա է միայն շահա-
գործող դասակարգերի համար:

— 25 —

ՍՍՈՒՍ քաղաքացիների պարտականու-
թյունների մասին խոսելիս ազիտատոր Պե-
րոսյանը նորից իր զրույցը կապեց իրենց
կոլտնտեսականների առօրյա աշխատանքի
հետ: Մենք պետք է պահպանենք և բազմա-
պատկենք մեր հանրային, կոլտնտեսային
սեփականությունը, — ասաց նա, — դրա հա-
մար անհրաժեշտ է հաջողությամբ կազ-
մակերպել անասունների ձմեռումը, լավա-
գույն կերպով նախապատրաստվել դարնա-
նացանին:

Պրիվոլնոյե գյուղի ազիտատորներն իրենց
զրույցների ժամանակ լայնորեն օգտագոր-
ծում են ցուցադրական ազիտացիայի բազ-
մազան ձևերը՝ քարտեզներ, դիագրամներ,
պրակատներ, իլլիշտիկաներ և այլն: Այսպես
օրինակ, ընկ. Ն. Բունաևը կոմունիզմի վիթ-
խարի կառուցումներին՝ Վոլգայի վրա կա-
ռուցվող հիդրոէլեկտրակայանների, Գլխավոր
Թուրքմենական ջրանցքի շինարարություն-
ներին նվիրված իր զրույցների ժամանակ
չբավարարվեց միայն թվական տվյալներ բե-
րելով. նա քարտեզի վրա ցույց տվեց այդ
կառուցումների վայրը, ջրանցքների ոռոգելի
տարածությունները, ժուռնալներում տը-
պագրված նկարներով ցույց տվեց արդեն

— 26 —

կատարվող աշխատանքները, շինարարու-
թյան մեջ գործադրվող հսկա մեքենաները:

Շնորհիվ ցուցադրական ազիտացիայի
բազմազան ձևերի օգտագործման, ազիտա-
տոր Բունաևը կարողանում է իր զրույցներն
անցկացնել հետաքրքիր և բովանդակալից:

Այժմ, երբ արդեն առաջադրվել են աշխա-
տավորների դեպուտատների տեղական Սո-
վետների թեկնածուները, Պրիվոլնոյե գյուղի
ազիտատորները կոլտնտեսականներին լայ-
նորեն ծանոթացնում են առաջադրված թեկ-
նածուների հետ, պատմում նրանց լավա-
գույն աշխատանքի մասին:

Ն. ՍԱՀԱԿՅԱՆ

— 0 —

ԵՐԵՎԱՆԻ ՍՏԱԼԻՆՅԱՆ ՌԱԳՈՆԸ ՎԵՐՋԻՆ ԵՐԵՔ ՏԱՐՈՒՄ

Սովետական ժողովրդի և ամբողջ աշխարհի առաջադեմ մարդկության հանձարեղ առաջնորդ մեծ Ստալինի անունը կրող Երևանի արդյունաբերական ուսյունը աշխատավորների, դեպուտատների տեղական Սովետների 1947 թվականի դեկտեմբերին տեղի ունեցած ընտրություններից հետո անցած ժամանակաշրջանում զգալի հաջողություններ է ձեռք բերել արդյունաբերության, ժողովրդական կրթության, առողջապահության, ուսյունի բարեկարգման և աշխատավորների կուլտուր-կենցաղային պայմանների բարելավման բնագավառներում: Ընդարձակվել են ուսյունի սահմանները, աճել է ազգաբնակչության թիվը, զգալի չափով մեծացել է ուսյունի տեսակարար կշիռը Երևան քաղաքի տնտեսության մեջ:

Տեղական Սովետների վերջին ընտրություններից հետո անցած երեք տարիների ընթացքում Ստալինյան ուսյունի արդյունաբերությունը բուռն վերելք ապրեց: Շահագործման հանձնվեցին արդյունաբերական

— 28 —

նոր ձեռնարկություններ, ընդլայնվեցին և նոր տեխնիկայով հագեցվեցին գոյություն ունեցող գործարանները, ֆաբրիկաները և արտելները, յուրացվեց արտադրանքի նոր տեսակների թողարկումը, ստախանովյան աշխատանքի մեթոդների մասսայաբար կիրառման շնորհիվ բարձրացավ աշխատանքի արտադրողականությունը:

Անցած երեք տարիների ընթացքում Ստալինյան ուսյունի արդյունաբերության համախառն արտադրանքը աճեց 410 տոկոսով:

Հանդես եկան արտադրության բազմաթիվ նորարարներ, առաջավորներ, որոնք ստախանովյան աշխատանքի հարուստ փորձ են կուտակել: Իրենց լավագույն աշխատանքով մեր ռեսպուբլիկայում հայտնի են դարձել Ձերժինսկու անվան Դազգահաշինական գործարանի խառատ, արագագործ Տիրան Թոմիկյանի, Ավտոդետալ գործարանի հրդեհող ժորա Շահինյանի, էլեկտրամեքենաշինական գործարանի արագագործ Ռոբերտ Խաչատրյանի և փաթաթող Փառանձեմ Մկրտումյանի, կարբիդագործ Աղասի Մակարյանի, ավտոդողեր հավաքող Պյոտր Դալաշապովի, կաբելագործ Արագած Կարապետյանի և շատ ուրիշների անունները:

Ռաւյունի աշխատավորները, ակտիվորեն

— 29 —

մասնակցելով երկրի կառավարման գործին, միաժամանակ հայրենասիրական անօրինակ խանդավառությամբ պայքարում են առաջավոր տեխնիկայի տիրապետման, արտադրանքի նոր տեսակների յուրացման ու որակի բարձրացման համար: Ռայոնի արդյունաբերական ձեռնարկությունները այժմ թողարկում են 200-ից ավելի արտադրանքի տեսակներ: Ռայոնում արտադրվող մետաղամշակման դադահները, կոմպրեսորները, պոմպերն ու հիդրոտուրբինները, տրանսֆորմատորներն ու գեներատորները, էլեկտրալարերի տեսակներն ու ավտոմոբիլային մասերը, կաշվի, կոշիկի, գալանտերեացի, ծխախոտի, օձառի տեսակները, բրդյա գործվածքները և բազմաթիվ այլ ապրանքներ լայն շափով կիրառություն են գտել ինչպես մեր ռեսպուբլիկայում, այնպես էլ Սովետական Միության մյուս ռեսպուբլիկաներում:

1947 թ. մինչև 1950 թ. ընկած ժամանակաշրջանում Ստալինյան ռայոնում շահագործման է հանձնվել 19 արտադրական ձեռնարկություն, այդ թվում՝ Փոքր հիդրոտուրբինների, Հախճապակու, Մետաղէկոնստրուկցիաների, Ավտոմեքանորոգման գործարանները, «Արաքս», «Մանվածք», «Կո-

— 30 —

մոնա», «Պիոներ» արտեղները և այլ ձեռնարկություններ: Այս տարի շահագործման է հանձնվելու նուրբ մահուդի խոշոր կոմբինատը:

Ռայոնի բոլոր արդյունաբերական ձեռնարկություններում կատարելագործվել և մեքենայացվել են տեխնոլոգիական և աշխատանքային պրոցեսները, սարքավորվել և շահագործման են հանձնվել նորագույն մեքենաներ, դադահներ, ապարատներ ու ագրեգատներ, ընդլայնվել և լավացել է թողարկվող արտադրանքի ասորտիմենտը: Միայն 1950 թ. ընթացքում ռայոնի արդյունաբերական ձեռնարկությունները յուրացրել են 30-ից ավելի նոր տեսակի արտադրանքների թողարկումը:

Էլեկտրամեքենաշինական գործարանի կուլեկտիվը այս տարի յուրացրել է 100-ից բարձր կիլովատ հզորությոն ունեցող գեներատորների ու տրանսֆորմատորների, ինչպես նաև գյուղատնտեսության համար շարժական էլեկտրատրանսֆորմատորային ենթակառուցվածքների արտադրությունը, Կարելի գործարանը սկսել է թողարկել նոր տեսակի էլեկտրալարեր:

Մոտոռափերանորոգման գործարանը սկսել է արտադրել նոր տեսակի էլեկտրառոտոներ և դոդման տրանսֆորմատորներ:

— 31 —

Ձեր ժինսկու անվան Դազգահաշինական գործարանը յուրացրել է նոր, բարձր ցուցանիշներ ունեցող և ճշգրիտ աշխատող խառատ-պտուտակային դազգահի արտադրությունը:

Ռայոնի ձեռնարկություններում այս տարի յուրացվել է նաև բարձր որակի բրդյա գործվածքների, կոշիկի, գալանտերեայի, ծխախոտի, ներկերի, դերձոնտինի տեսակների և այլ ապրանքների արտադրությունը:

Ստալինյան ռայոնի բանվորներն ու բանվորուհիները, ինժեներներն ու տեխնիկները, անընդհատ բարձրացնելով իրենց տեխնիկական ու կուլտուրական մակարդակը, տիրապետելով առաջավոր տեխնիկային, սովորել են կարճ ժամանակամիջոցում ոչ միայն յուրացնել նոր մեքենաների շահագործումը և արտադրանքի նոր տեսակների թողարկումը, այլև կատարելագործել և գերազանցել նրանց նախագծային և տեխնիկական ցուցանիշները:

Ավտոդողերի գործարանի կոլեկտիվը, շատ կարճ ժամանակում ավտոդող հավաքող բոլոր մեքենաները փոխարինելով նոր, ավելի կատարելագործված մեքենաներով, կարողացավ նրանցով հավաքել բարձր որա-

— 32 —

կի ավտոդողեր և սահմանված նորմաները գերազատարել 2—3 անգամ: 1950 թվականի միայն 10 ամիսների ընթացքում գործարանը 192 տոկոսով ավելի արտադրանք տվեց, քան ամբողջ 1947 թ. ընթացքում: Գործարանն այդ ցուցանիշներին հասել է առանց լրացուցիչ արտադրական նոր տարածություն շահագործման հանձնելու: Յուրաքանչյուր ավտոդողի թողարկման վրա այժմ մոտ 3 անգամ ավելի քիչ ժամանակ է ծախսվում, քան 1947 թվականին: Այս ամենի շնորհիվ զգալի չափով իջել է արտադրանքի ինքնարժեքը:

Էլեկտրամեքենաշինական գործարանը անցած երեք տարիների ընթացքում խոշոր չափերով աճեց, դառնալով ռեսպուբլիկայի արդյունաբերական հզոր ձեռնարկություններից մեկը: Համամիութենական սոցիալիստական մրցության մեջ գործարանի կոլեկտիվը, սկսած 1949 թվից, հաղթող է դուրս գալիս: 1950 թ. երեք եռամսյակների ընթացքում գործարանը այդ մրցության մեջ անընդհատ գրավել է առաջին տեղը: 1950 թվականին, 1947 թ. հետ համեմատած, գործարանը տալիս է 7 և կես անգամ ավելի արտադրանք: Այժմ յուրաքանչյուր գեներատորի արտադրության

— 33 —

վրա 2,5 անգամ ավելի քիչ ժամանակ է ծախսվում, քան 1947 թվականին:

Ձերժինակու անվան Դաղգահաշինական գործարանում արտադրական պրոցեսների կատարելագործման, առաջավոր տեխնիկայի ներդրման և ստախանովյան աշխատանքի մեթոդների մատասյական կիրառման հետևանքով զգալի չափով բարձրացել է արտադրողականությունը և լավացել արտադրանքի որակը: 70-ից ավելի դաղգահագործներ աշխատում են մետաղների արագահատ մեթոդով: Այս բոլոր միջոցառումները հնարավորություն են տվել բարձրացնել աշխատանքի արտադրողականությունը և ավելի քան երեք անգամ կրճատել դաղգահների թողարկման համար պահանջվող բանվորական ժամանակը:

Այս բերկրալի օրերին ուսյոնի արդյունաբերական ձեռնարկություններում աշխատանքային մեծ խանդավառություն է տիրում: Գործարանների կոլեկտիվները, ի պատիվ աշխատավորների դեպուտատների տեղական Սովետների առաջիկա ընտրությունների, կանգնել են ստախանովյան հերթափոխությունների, ծավալելով սոցիալիստական մրցությունը, պայքարում են արդյունաբերության նոր վերելքի համար, ավելի

— 34 —

բարձր ցուցանիշների հասնելու, հետպատերազմյան ստալինյան հնգամյակի եզրափակիչ տարվա արտադրական պլանները ժամկետից շուտ՝ դեկտեմբերի 24-ին կատարելու համար: Մինչև դեկտեմբերի 1-ը ուսյոնի արտադրական ձեռնարկություններից 34-ը ժամկետից շուտ կատարել են 1950 թ. պլանը:

Անցած երեք տարիների ընթացքում Ստալինյան ուսյոնը լուրջ հաջողություններ ձեռք բերեց նաև կուլտուրայի և ժողովրդական կրթության բնագավառում: Այսօր ուսյոնն ունի իր սեփական թատրոնը, որտեղ իրենց ներկայացումներն են տալիս Երևանի Սովետականի անվան, Ստանիսլավսկու անվան, Երաժշտական կոմեդիայի պետական թատրոնները, Հայֆիլհարմոնիայի և այլ էստրադային խմբերն ու անսամբլները, հանդես են գալիս ռեսպուբլիկայի թատերական ու երաժշտական լավագույն ուժերը:

Ռայոնում գործում են «Սասունցի Դավիթ» և Կիրովի գործարանի 1-ին մասի կինոթատրոնները: Կառուցվել և շահագործման է հանձնվել Նոր Արեշ ավանի ակումբի կինոթատրոնը, ավարտվում է «Նաիրի» կինոթատրոնի շենքի շինարարությունը, գործում են Կիրովի, էլեկտրամեքենաշինական, Դա-

— 35 —

շի, Կաշվի գործարանների, Ձեթ-օճառ կոմբինատի, Ծխախոտի, Կարամել-մականի ֆաբրիկաների, Անդրկովկասյան երկաթուղու Նրևանի հանգույցի ավումբ-վինո-թատրոնները: Կոմսոմոլի պարկը և Ստալինյան ուսյոնի կոլտուրայի ու հանգստի պարկը դարձել են աշխատավորության և, մասնավորապես, երիտասարդության հանգրտի լավագույն վայրերը:

Ներկայումս ուսյոնում գործում են մասսայական տիպի 24 դպրոց՝ 1947 թ. եղած 17 դպրոցի դիմաց: Այդ նույն ժամանակամիջոցում դպրոցներում սովորող աշակերտների թիվը ավելացավ 5.600-ով: Զգալի չափով ընդարձակվել են դպրոցների ուսումնա-դաստիարակչական. բազան և մյուս հարմարությունները, կազմակերպվել են մի քանի տասնյակ կաբինետներ, հարստացվել են եղածները, 5 դպրոցներ հարմարեցված ժամանակավոր շենքերից փոխադրվել են դպրոցական նոր շենքեր. այս տարի կառուցվել և շահագործման է հանձնվել ևս 2 դպրոցական շենք:

Ռայոնում ներկայումս գործում են 2 սպորտ դպրոցներ 500 սպորտամեններով: Բացի մասսայական դպրոցներից ուսյոնում կա 4 տեխնիկում, 3 արհեստագործական ուսումնարան և 4 հատուկ դպրոցներ:

— 36 —

Ժողովրդական կրթությանը հատկացվող միջոցները 1950 թվականին, 1947 թ. նկատմամբ, աճել են 52 տոկոսով:

Անցած երեք տարիների ընթացքում զգալի չափով բարելավվել է նաև ուսյոնի առողջապահության ցանցը: Պետության կողմից այս տարի ուսյոնի առողջապահության կարիքների համար 81 տոկոսով ավելի միջոցներ են հատկացված, քան 1947 թվականին: Միայն վերջին երեք տարիների ընթացքում կառուցվեցին 2 պոլիկլինիկա, ընդարձակվեցին եղած հիվանդանոցները, պոլիկլինիկաները: Այդ ժամանակաշրջանում հիվանդանոցային մահճակալների թիվն ավելացավ 62 տոկոսով, ծննդաբերական մահճակալների թիվը՝ 50 տոկոսով, կրկնապատկվեց մանկական կոնսուլտացիաների, լաբորատորիաների, բժշկական զանազան կաբինետների թիվը: Կառուցվել են 3 նոր մանկապարտեզներ:

Աշխատավորների դեպուտատների տեղական Սովետների վերջին ընտրություններից հետո անցած ժամանակաշրջանում Ստալինյան ուսյոնի ծայրամասերում, անմարդաբնակ վայրերում կառուցվել են նոր, բարեկարգված ավաններ, լայնացվել է խճուղային-ճանապարհային ցանցը, բարե-

կարգվել են գոյություն ունեցող թաղամասերն ու բանվորական ավանները:

Միայն վերջին տարիների ընթացքում կառուցվեց Նոր Արեշ ավանն իր գեղեցիկ, բարեկարգ տներով, ուղիղ ու լայն փողոցներով, կինո-թատրոնի, ահումբի, պոլիկլինիկայի, դպրոցի և այլ կուլտուրական հիմնարկություններով: Բարձրացել են Գաջի գործարանի, Տեղական արդյունաբերության մինիստրության 1-ին և 2-րդ բանվորական ավանները: Զգալիորեն բարեկարգվել և ընդարձակվել է Կիրովի անվան գործարանի բանվորական ավանը: Կարճ ժամանակամիջոցում նշված ավաններում անց է կացված ջրմուղ-կոյուղի, էլեկտրական լուսավորություն:

Միայն վերջին երեք տարիների ընթացքում կառուցվել և բարեկարգվել են 310 հազար քառ. մետր փողոցներ, որից ասֆալտապատած է 195 հազար քառ. մետր: Ռայոնի աշխատավորության լայն աջակցությամբ և անմիջական մասնակցությամբ կառուցվել են Լ. Պ. Բերիայի անվան փողոցը, Թամանցիների փողոցը, Օրջոնիկիձեի պողոտայի շարունակությունը, Մայակովսկու փողոցն՝ իր բարեկարգ կամուրջով և այլ փողոցներ:

Զգալիորեն ավելացել է ուսուցիչ բնակելի

— 38 —

Ֆոնդը, կառուցվել ու շահագործման են հանձնվել նոր բնակելի տներ: Լայն շափերի է հասել անհատական բնակարանային շինարարությունը: Միայն 1948 թվին և 1949 թ. առաջին կիսամյակի ընթացքում անհատական բնակարանային շինարարության համար բաժանվեց 1600 հոդամաս և բաց թողնվեց 2 միլիոն ուրբու պետական վարկ: Այդ նույն ժամանակամիջոցում ավարտված ու շահագործման է հանձնված 750 անհատական տուն: Զգալիորեն աճել են նաև կանաչապատված տարածությունները, տրեկված են տասնյակ հազարավոր ծառեր ու թփեր, կառուցված են նոր ծաղկանոցներ և այլն:

Մեծ առաջնորդի անունը կրող ուսուցիչ աշխատավորները, դեկտեմբերի 24-ին, մեկ մարդու պես միահամուռ կերպով իրենց ձայնը կտան ժողովուրդների հանձարեղ առաջնորդ, հայ ժողովրդի ազատարար, հարազատ Ստալինի (օգտին, կոմունիստների և անպարտիականների ստալինյան բլոկի թեկնածուների օգտին, մեր Հայրենիքի հետագա ծաղկման ու բարգավաճման օգտին):

Կ. ՊԱՊՅԱՆ

(ՀԿ(բ)Պ Երևանի Ստալինյան ուսկոմի
ֆարուղար)

ԹԵՄԱՆԵՐ, ՊԼԱՆՆԵՐ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱԳԻՏԱՏՈՐՆԵՐԻ ԶՐՈՒՅՅՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

ԼԵՆԻՆԻ-ՍՏԱԼԻՆԻ ՊԱՐՏԻԱՆ ՄԵՐ ՀԱՂԹԱՆԱԿՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԻԶԸ ԵՎ ՈԳԵՇՆԶՈՂՆ Է ԿՈՄՈՒՆԻՉՄԻ ԿԱՌՈՒՅՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՄ

1. Ընկեր Ստալինի 1946 թվի փետրվարի 9-ի պատմական ճառը մեր երկրում կոմունիզմի կառուցման համար սովետական ժողովրդի պայքարի հոյակապ ծրագիրն է:
2. Բնության վերափոխման ստալինյան պլանը, խոշորագույն հիդրոէլեկտրակայանների շինարարությանը կոմունիզմի կառուցման ընդհանուր ծրագրի անբաժանելի մասն է:
3. Հետպատերազմյան շրջանում սովետական ժողովրդի ձեռք բերած մեծագույն հաջողությունները արդյունք են ընկեր Ստալինի ցուցումները կյանքում կենսագործելու և կոմունիստական պարտիայի հսկայական կազմակերպչական աշխատանքի:
4. Սովետական մարդկանց նյութական, կուլտուրական մակարդակի անշեղ վերելքը՝ աշխատավորության նկատմամբ կոմունիստական պարտիայի հոգատարության արտահայտությունն է:

— 40 —

5. Պատրաստվելով աշխատավորների դեպուտատների տեղական Սովետների ընտրություններին, նորանոր հաջողություններ ձեռք բերենք մեր Հայրենիքի հետագա հզորացման, ամրապնդման և կոմունիզմի կառուցման համար մղվող պայքարում:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ի. Վ. ՍՏԱԼԻՆ.— Ճառ Մոսկվա քաղաքի Ստալինյան ընտրական օկրուգի ընտրողների նախընտրական ժողովում 1946 թվի փետրվարի 9-ին:

Հոկտեմբերյան Սոցիալիստական Մեծ ռեզոլուցիայի 33-րդ տարեդարձը: Ն. Ա. Բուլգանինի զեկուցումը Մոսկվայի Սովետի հանդիսավոր նիստում, 1950 թ. նոյեմբերի 6-ին: «Ս. Հ.»-ի 1950 թ. նոյեմբերի 7-ի համարը:

Կոմունիզմի մեծ կառուցումները և բնության վերափոխումը: «Պարտիական կյանք», 1950 թ. № 11, էջ 57—63:

Լենինի-Ստալինի վեճ դրոշով: «Ս. Հ.»-ի 1950 թ. նոյեմբերի 10-ի առաջնորդողը:

Անում և ամրապնդվում է մեր Հայրենիքի հզորությունը: «Պրավդա»-ի 1950 թ. հոկտեմբերի 24-ի առաջնորդողը՝ տպագրված «Ս. Հ.»-ի հոկտեմբերի 25-ի համարում:

Ամենադեմոկրատական ընտրական սխեմա: «Ս. Հ.»-ի 1950 թ. հոկտեմբերի 6-ի առաջնորդողը: Լայնորեն ծավալել ընտրությունների: Նախապա-

— 41 —

բասառքյունը: «Ս. Հ.»-ի 1950 թ. հոկտեմբերի 21-ի առաջնորդողը:

Կոմունիզմի մեծ կառուցումները: «Պրավդա»-ի 1950 թ. սեպտեմբերի 3-ի առաջնորդողը՝ տպագրված «Ս. Հ.»-ի սեպտեմբերի 5-ի համարում:

II

1950 թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 24-Ը ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՌ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ԴԵՊՈՒՏԱՏՆԵՐԻ ՏԵՂԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵ Է

1. Աշխատավորների դեպուտատների տեղական Սովետների ընտրությունների նախապատրաստությունը տեղի է ունենում քաղաքական և աշխատանքային հսկայական վերելքի պայմաններում:

2. Մեծ Ստալինը աշխատավորների դեպուտատների Սովետների առաջին համաժողովրդական թեկնածուն է:

3. Մեծ Ստալինի զինակիցները և մեր ժողովրդի լավագույն զավակները՝ կոմունիստների և անպարտիականների ստալինյան անպարտելի բլոկի թեկնածուներն են:

4. Քվեարկելով կոմունիստների և անպարտիականների ստալինյան բլոկի թեկնածուների օգտին՝ մենք կքվեարկենք սոցիալիստական շինարարության նորահոր հաջողությունների օգտին, ստալինյան իմաստուն արտաքին քաղաքականության օգտին:

— 42 —

5. 1950 թ. դեկտեմբերի 24-ին բոլորս, որպես մի մարդ, մեր ձայնը տանք կոմունիստների և անպարտիականների բլոկի թեկնածուների օգտին:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Համամիութենական կոմունիստական (բոլշևիկներ) պարտիայի Կենտրոնական Կոմիտեի Դիմումը բոլոր ընտրողներին, բանվորներին և բանվորունիներին, գյուղացիներին և գեղջկուհիներին, Սովետական Բանակի և Ռազմա-Սովային Նավատորմի դիմադիրներին, սովետական ինտելիգենցիային: «Ս. Հ.»-ի 1950 թ. փետրվարի 17-ի համարը:

Մեծ Ստալինը համաժողովրդական առաջին թեկնածուն է: «Ս. Հ.» 1950 թ. դեկտեմբերի 1-ի առաջնորդողը:

Ժողովրդի թեկնածուները: «Ս. Հ.» 1950 թ. նոյեմբերի 25-ի առաջնորդողը:

Большое единство советского народа.
«Правда», 11 ноября 1950 г., передовая.

Лучшие сыны и дочери советского народа.
«Правда», 12 ноября 1950 г., передовая.

— 43 —

ԽԱՂԱՂՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՇ- ԽԱՐՀԱՅԻՆ 2-ՐԴ ԿՈՆԳՐԵՍԸ

1. Խաղաղության կողմնակիցների Համաշխարհային 2-րդ կոնգրեսը բոլոր երկրների ժողովրդական լայն մասսաների միասնության վառ ապացույցն է կայուն խաղաղության համար մղվող պայքարում:

2. Ամերիկա-անգլիական իմպերիալիզմի ագրեսիվ քաղաքականության, ՍՍՌՄ-ու ժողովրդական դեմոկրատիայի երկրների դեմ նոր պատերազմի հրահրման նրա սլաքների մերկացումը՝ խաղաղության կողմնակիցների Համաշխարհային 2-րդ կոնգրեսում:

3. Խաղաղության կողմնակիցների Համաշխարհային 2-րդ կոնգրեսի Մանիֆեստը, ուղղված աշխարհի բոլոր ժողովուրդներին՝ մոբիլիզացիայի և միաձուլման հզոր միջոց է հանուն կայուն խաղաղության և ժողովուրդների անվտանգության:

4. Օրեց-օր աճում և հզորանում են խաղաղության, սոցիալիզմի ու դեմոկրատիայի հզոր լազերի ուժերը:

5. Կոնգրեսի դեկլարատիվ՝ ամերիկա-անգլիական իմպերիալիստների միլիտարիստական սլաքների դեմ ուղղված միահամուռ ելույթները՝ խիստ նախազգուշացում են նոր պատերազմի հրձիգներին:

6. ՍՍՌՄ-ի առաջատար դերը հանուն կայուն խաղաղության և ժողովուրդների անվտանգության, հանուն մեծ ու փոքր ազգերի իրավահավասարության և համագործակցության մղվող պայքարում:

— 44 —

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Խաղաղության և միջազգային անվտանգության ամրապնդման շաների օգտին: «Պրավդա»-ի 1950 թ. հոկտեմբերի 23-ի առաջնորդողը՝ տպագրված «Ս. Հ.»-ի հոկտեմբերի 24-ի համարում:

Խաղաղությունը կնադրի պատերազմին: «Պրավդա»-ի 1950 թ. հոկտեմբերի 19-ի առաջնորդողը՝ տպագրված «Ս. Հ.»-ի հոկտեմբերի 20-ի համարում:

Խաղաղության կողմնակիցների Համաշխարհային 2-րդ կոնգրեսի պոկումենտները՝ «Մանիֆեստ ուղղված աշխարհի ժողովուրդներին», «Դիմում Միավորված Ազգերի կազմակերպությանը», «Բանաձև ռեպրեսիաների զոհերի հարցի վերաբերյալ»: «Ս. Հ.»-ի 1950 թ. նոյեմբերի 24-ի համարը:

Խաղաղության կողմնակիցների Համաշխարհային 2-րդ կոնգրեսի նյութերը: «Ս. Հ.»-ի 1950 թ. նոյեմբերի 21-ի, 22-ի, 23-ի, 24-ի, 25-ի համարները:

Հանուն խաղաղության: «Ս. Հ.»-ի 1950 թ. հոկտեմբերի 15-ի առաջնորդողը:

Խաղաղության կողմնակիցների Համաշխարհային 2-րդ կոնգրեսը. «Պրավդա»-ի 1950 թ. նոյեմբերի 16-ի առաջնորդողը՝ տպագրված «Ս. Հ.»-ի նոյեմբերի 17-ի համարում:

— 45 —

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԵՆՔ ՄԱՍՍԱՅԱԿԱՆ ԱԳՐՈՏԵՆ- ՆԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ԶՈՈՏԵՆՆԻԿԱԿԱՆ ԼԱՅՆ ՈՒՍՈՒՅՈՒՄ

1. Ագրոտեխնիկական և զոոտեխնիկական գիտելիքների ուսումնասիրությունը և այն կոլխոզների պրակտիկ աշխատանքներում օգտագործելը բերքատվության և անասունների մթերատվության հետագա բարձրացման հիմքն է հանդիսանում:
2. Միջուրինյան ուսմունքին և կոլխոզային արտադրության նորարարների փորձին տիրապետելը բոլոր կոլխոզնիկների առաջնահերթ խնդիրն է:
3. Կոլխոզային մասսայական կադրերի ուսուցման կազմակերպումը՝ գյուղատնտեսական արտադրությունը որակյալ կադրերով ապահովելու հիմնական պայմանն է:
4. Ինչպես է կազմակերպվում մեր կոլխոզում ագրոտեխնիկական և զոոտեխնիկական ուսուցումը:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԳՐ. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ.— Հաշվետու զեկուցում Հայաստանի Կ(Բ)Պ. 14-րդ նամագումարում՝ ՀԿ(Բ)Պ Կենտրոնական Կոմիտեի աշխատանքների մասին: Հայպետհրատ, 1948 թ., էջ 40—52:

— 46 —

ԳՐ. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ.— Կոլխոզների նետագա ամբապնդումը և Հայաստանում գյուղատնտեսության ընդարձակման ու զարգացման ուղիները: «Պարտկա-
կան կյանք» 1950 թ. № 7, էջ 11—30:

Հանուն հողագործության բարձր կուլտուրայի: «Պրավդա»-ի 1950 թ. օգոստոսի 18-ի առաջնորդողը, տպագրված «Ս. Հ.»-ի օգոստոսի 19-ի համարում:

Ակումբը և առաջավորների փորձի պրոպագանդան: «Ս. Հ.»-ի 1950 թ. հոկտեմբերի 14-ի առաջնորդողը:

— 0 —

ՆՈՐ ԳՐՔԵՐ

- Ի. Վ. ՍՏԱԼԻՆ.— Ագրարային բաղաժառանգության
նախնայի շնորհը ՍՍՌՄ-ում: 33 էջ:
- ՇԻՐՎԱՆՁԱԳԵ.— Ներկերի լիակատար ծոզովածու:
2-րդ հատոր: 602 էջ, գինը 14 ռ. 60 կոպ.:
- ՇԻՐՎԱՆՁԱԳԵ.— Ներկերի լիակատար ծոզովածու:
3-րդ հատոր: 618 էջ, գինը 15 ռ. 70 կոպ.:
- ՇԻՐՎԱՆՁԱԳԵ.— Ներկերի լիակատար ծոզովածու:
4-րդ հատոր: 527 էջ, գինը 13 ռ. 40 կոպ.:
- Ի. Վ. ՍԱԶՈՆՈՎ.— Ավիացիան ՍՍՌՄ ծոզովածու-
կան տնտեսության մեջ: 37 էջ, գինը 70 կոպ.:
- Վ. Ի. ՄԱԿԱՐՈՎ.— Բնության պահպանությունը
ՍՍՌՄ-ում: 111 էջ, գինը 1 ռ. 85 կոպ.:
- Ն. ՄԱԼԱԹՅԱՆ.— Գյուղատնտեսական կենդանի-
ների կերակրման նիւթումները: 40 էջ, գինը 80 կոպ.:
- Ա. Ա. ՅԱԿՈՎԼԵՎ.— Ներկի կյանքը: 323 էջ,
գինը 9 ռ. 15 կոպ.:

Պատասխանատու խմբագիր՝
Ռ. ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Отдел Пропаганды и агитации ЦК КП(б)
Армении
БЛОКНОТ АГИТАТОРА
№ 23 1950 г.

ՎՅ 06588

Պատվեր № 869

Տիրաժ 9050

Հայպոլիգրաֆհրատի վարչության № 2 տպարան,
Երևան